

עלי מרפא
שער הגיליון
יון הונגרי
למעשה
בני היכלא

• כי חדות ה' היא מעוזכם
• טעם הטוב
• אמרות טהורות
• שמע ישראל ד'

• מדוע טרח אליהו הנביא

התורה הזמנית:

• רחמי השי"ת

• נקודות אור' מ דפי השבוע בלקו"ה איין בלעטל

• לנו ונחדש המלוכה

• ביכורי השנה

• חינוך לאמנות

• הלכות תשובה

• אמירה ומחשבה במרחץ ומקוה

דרכי נועם

כוכבי אור

עומק הפרשה

חנן לנער

שאל בני

הלכה פסוקה



גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא
למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

באיזה טעם זה ה'טוב'?

כולם מאחלים לעצמם טוב אבל לא כולם יודעים איך מרגישים טוב, וזה אחד הדברים שטועמים בראש השנה באומן

לייקר את הטוב הזה, צריך להעריך אותו ולשמוח בו באמת. וכדי לשמוח ולהעריך צריך להכיר אותו, וזה דורש מאתנו לטעום אותו. היכן טועמים את הטוב?

הפסוק "אכלו מעדנים ושתו ממתקים כי חדות השם היא מעוזכם" נאמר על ראש השנה. היום הזה אמור להטעים אותנו בטעמו של טוב אמתי. הטעם הזה

הטעם הזה מתעצם ונחוזה בבהירות יתרה כאשר מתקבצים יחדיו סביב צדיק, בתוך קהל עצום שליבו אחד ורצונו אחד

מתעצם ונחוזה בבהירות יתרה כאשר מתקבצים יחדיו סביב צדיק, בתוך קהל עצום שליבו אחד ורצונו אחד - להידיב בהשם מיום זה והלאה, תמיד. מי שטועם אפילו פעם אחת בחייו טוב איכותי, ידע מעתה והלאה להבחין בדבר האמתי ולחפש אותו בכל כוחותיו. באומן טועמים מהדבר הזה.

התחלה טובה

בפרשתנו מוזכרת מצוות הבאת ביכורים אל בית המקדש, מצווה מופלאה זו מחוללת תמורה בלתי רגילה בליבו של היהודי הפשוט ביותר. הוא עולה ובא בשערי בית המקדש עם פירות הביכורים, שומע את נגינת הלולים וניצב לפני הכהן ומודה לה' על כל הטובות והחסדים, באותה שעה טועם היהודי הזה באופן מרוכז את הטוב האמתי, והטוב הזה מלווה אותו ואת ביתו כל השנה כולה.

מצוות ביכורים חלה על 'ראשית ביכורי אדמתך', ההתחלה והראשית היא נקודת זמן מסוגלת ביותר, ובמעגל השנה ראש השנה הוא הראשית וההתחלה, כאשר אתה טועם טוב אמתי מיד בהתחלה, הטעם נקלט ונשמר טוב ומדויק יותר.

הצדיק נקרא 'טוב' כמו שלומדים ברמיזה מהכתוב (ישעיה ג י) 'אמרו צדיק כי טוב', חווית הטוב נמצאת אצל הצדיקים, וכאשר נמצאים אצל הצדיק הקרוי 'רבי' - ר"ת ר'אש ב'בני י'שראל, טועמים את הטוב הזה מהראש ומהראשית.

פרשת השבוע מבטיחה לנו ברכות, ברכה זה טוב, מדוע אם כן נאמר 'ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגוך', וכי יש לך אדם הבורח מן הברכה עד שיש צורך לרדוף אחריו, להשיגו, ולברכו?! אכן כן, עד כמה שהדבר נשמע מוזר, אותו אדם שמאחל לעצמו את כל הברכות שבעולם, בורח הרבה פעמים מהברכה, תוך כדי שהוא מבקש לזכות בה.

מתקרבים לימים הנוראים, ימים גורליים בהם עומד כל יהודי ומבקש להיזכר לחיים טובים, להיכתב בספר ישועה ורחמים. וזה הרגע בו כדאי מאוד שנשאל את עצמנו: 'האם אני יודע מה הם חיים טובים'? אם לא נדע, יתכן שגם כאשר יהיו בידינו החיים הטובים לא נדע על קיומם, אולי אפילו נוותר עליהם. עד כמה שאדם אוהב את עצמו ורוצה רק טוב וחסד בחייו, הוא עלול לאמלל את עצמו יותר מכל אויביו.

הטוב מחפש אותך

קחו למשל אדם מן השורה, הוא בוודאי לא היה מסרב לזכות בשלוות נפש, ולהתברך בשמחת חיים ונחת. אבל האיש היקר הזה ממש עכשיו רודף את עצמו, מתחרט ומתמרמר. הוא פורס שוב ושוב את שלוות הנפש שלו, מקלקל את הנחת, ועושק מעצמו את הסיפוק והשמחה שהיה מאחל לכל חבריו.

מדוע הוא עושה זאת? משום שאינו יודע בעצם על מה הוא מבקש, טרם התפנה לבדוק מה משמעותו צורתו ותוכנו של אותו 'כל טוב'. לכן מוסיפה התורה הקדושה על הברכות את הברכה שיבואו כל הברכות הללו עליך 'וישיגוך'. לא פשוט להשיג אותך, לפעמים אתה תפוס בדיק כשמבקשים להשפיע עליך את הכל-טוב שהזמנת.

בימים אלו כולנו מחפשים דברים שחשיבותם אינה מוטלת בספק; תשובה, קרבת אלוקים, התעלות. יתכן מאוד שאנחנו מחפשים את היהודי הטוב שנזכר להיות, בה בשעה שאנו דוחפים אותו החוצה מחיינו. הרצונות נפלאים, אבל כאן ממש אתנו נמצא הדבר הזה עליו אנו מבקשים אך מקומו בקרן זוית. היהדות מלאה בציווי 'עשה טוב', והטוב הזה מפוזר על כל צעד ושעל, צריך רק להתכופף ולאסוף. וכדי להתאמן ולאסוף צריך

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

חזק ואמץ ושמוח נפשך בראש השנה

יום א' נח ראש חודש תשנ"ח תשנ"ח

אֶהְיֶה בְּנִי חֲבִיבִי, מִתְּכַתֵּב קִבְּלָתִי בְּיוֹם ו'. וְהָיָה בְּרֵב מִתְּכַתֵּב אֵין עַל פִּי שְׁקוֹל צִעְקוֹתָי עוֹלָה לְשָׁמַיִם, אֵין בְּרֵב אֶתָּה בְּעֶצְמָךְ מְשִׁיב הַשְׁוֹתָךְ בְּצִדְךָ תְּשׁוּבָה נְכוֹנָה וְאִמְתִּית, בְּפֶרֶט מִה שֶׁתְּכַתֵּב בְּמִתְכַתֵּב הַסֵּמּוּךְ שֶׁאֵין לָךְ מְקוֹם לְנוֹס בִּי אִם לִקְבֹּעַ עֲתִידִים לְתוֹרָה, אִמְתִּית וְיָצִיב וְנִכּוֹן וְקִיָּם וְיִשָּׁר וְכִי הַדָּבָר הַזֶּה, כִּי בּוֹדֵאִי תוֹרָה וְתִפְסָלָה הוּא עֲקוֹר הַבֵּית מְנוּס, מִכָּל מִה שֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם בְּכָל יוֹם, וְיָמֻד שֶׁאֲמָרוּ רַ"ל בְּפִאֲתֵי יַצַּר הָרֵעַ בְּרִאשֵׁי תוֹרָה תִּבְלִין. וְתִדַּע נֶאֱמָנָה שֶׁמְעוֹדֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה, כְּמַעֲט לֹא הָיָה עֵת שֶׁלֹּא עֲבַר עָלַי כָּל מִה שֶׁעוֹבֵר עָלַי, וְכָל פֶּעַם נִדְמָה לִי שֶׁכְּמַעֲט אֶפְסָה תִּתְּקוֹן חֵס וְשְׁלוֹם, לֹאִלָּא ה' נִזְכְּרָתָה לִּי בְּכָל יוֹם בְּדִרְכֵי הַנִּפְלְאוֹת שֶׁהִקְדִּים לְחַיֹּתָהּ בְּשִׁבְעָה מְשִׁיבֵי טַעַם וְכִי עַל יְדֵי הַנֶּחֱלָה נִגְבַּע מְקוֹר חֲכָמָה וְכִי וְכִי, זָכַר בִּי אֵין שׁוּם זְמַן בְּעוֹלָם, וְהַכֵּל הוֹלֵךְ וְיִזְכֹּר כָּל עוֹבֵר וְכִי, וּבִצֵּל עוֹבֵר הַזֶּה יוֹלֵךְ לְבָלוֹת קֶצֶת בְּתוֹרָה קֶצֶת בְּתַפְסָּלָה קֶצֶת בְּשִׁיחָה וְצִעְקָה וְשׁוֹנָה וְאֶתָּה וְלִתְּלֹת עֵינֵי הַלֵּשֶׁם יִתְבָּרַךְ, וְקֶצֶת בְּשִׁיחָה עִם בְּנֵי אָדָם בְּמִלִּי דְשִׁמְיָא וּבְמִלִּי דְעִלְמָא, וְקֶצֶת בְּעִסְקֵי מִשְׁאֵל וּמִתְּנָה וּפְרִיטָה וְקֶצֶת בְּהִתְרַחֲוּת לְקִיָּם הַגּוֹי שֶׁהֵם אֲבִינָה וְתִתְּנָה וְשִׁנָּה וְכִי, וְתִתְּנָה כִּן חוֹלֵף וְעוֹבֵר הַיּוֹם, וְהַעֲקוֹר לְבָלִי לְחֹשֶׁב מִיּוֹם לְחִבְרוֹ, וְאֵל יִבְרָתָהּ וְרִעוּתָהּ לֹא מִן הָעֵבֶר וְלֹא מִן הָעִנִּי, חֲזַק וְאִמָּץ וְשׁוּמָח נִפְשְׁךָ בְּרִאשֵׁי הַשְׁנָה הָעֹבֶר, וּבִמָּה שֶׁאֵין מְקוֹמָם וּמְחַפִּים לְהִיטוֹת עַל רֹאשׁ הַשְׁנָה הַסֵּמּוּךְ תִּבְאֵי עֲלֵינוּ לְשׁוֹבָה, וְחֻדוֹת ה' הֵיא מִקְדָּה לְעִסְלָה בְּתוֹרָה כְּמָה שֶׁעוֹת בְּכָל יוֹם וּבְתַפְסָּלָה וְשִׁיחָה וְכִי. דְּבָרֵי אֲבִיךָ. נָתַן מְבַרְסֵלָב.

חק ולא יעבור

יום	יום לחודש	ליקוטי מוהר"ן	ליקוטי חכ"א	משנה ברורה	דף היומי	ליקוטי תפילות
שבת	טז	לו.	רכ	צח.	קכא	קמא קמב
א	יז	לו:	רכא	צח:	קכב	קמב קמד
ב	יח	לו:	רכב	צט.	קכג	קמב קמו
ג	יט	לו:	רכג	צט:	קכד	קמב קמז
ד	כ	לז.	רכד	ק.	קכה	קמב קמח
ה	כא	לח:	רכה	ק:	קכו	קמב קכז
ו	כב	לט.	רכו	קא.	קכז	קמב קכח

עיון התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן ח"א תורה ד' - ח"ב תורה ד'

אמרות טהורות [המשך]

ליקוט מדברי רביה"ק ומהרה"ת בגדל מעלת וקדושת ההתקבצות על ר"ה
בציון הק של רביה"ק זי"ע (ע"פ סדר א' ב')

ואז עקר זמן הקבוצין של ישראל, כי ישראל מתקבצים אז בכל המקומות לגדל לכבד ולקדש שמו יתברך בתפלות ותחנונים, וכל מה שמתקבצים יותר אנשים לשירים ביחד נתפכד ונתגדל שמו ביותר, כי ברב עם הדרת מלוך. ועל פן אז בימי ראש השנה מסגל ביותר להתקבץ יחד על קברי הצדיקים אמתיים, כי אז עקר העלאת הכבוד שמתגדל ביותר על ידי רב עם. ועל פן הולכין ביותר על קברי צדיקים בערב ראש השנה. [חז"ל החובל בחבורו ג', כ']

ועל-פן בערב ראש השנה הולכים ביותר על קברי הצדיקים. כי אז אנו צריכין ביותר לבחינת תקון המושפט כי אז הקדוש ברוך הוא יושב על פסא המושפט ואז עקר תקון של פגם המושפט, שפגמו על-ידי חטא העגל, כי עקר כל התקונים בפרט גמר התקון, אי אפשר לזכות רק בכת הצדיקים שוכני עפר. [אר"ח-ג' ראש חודש ו', כ"ב]

ועל-פן צריכין לנסע לצדיקים הגבאים ביותר על ראש השנה, כי אין מי שידע לעסק בתקון זה כי אם הצדיקים הגדולים במעלה מאד, ואפילו גדולי הצדיקים אינם זוכים לזה בשלמות בחייהם, כי אם לאחר הסתלקותם.

ובשביל זה הולכים על קברי הצדיקים בערב ראש השנה כי עקר זה התקון בשלמות הוא רק על-ידי גדולי הצדיקים אחר הסתלקותם. ש'אז הם מגיעים לשלמות מעלתם. [אר"ח-ד', א', רביית ה', ח'] עין שם באריכות דברים נפלאים.

וזה בחינת מה שהולכים על קברי הצדיקים בערב ראש השנה, כי הצדיק כל תשוקתו תמיד לעלות מדרגא לדרגא, כשבא אחד על קברו וצועק על רבוי עוונותיו, גורם תענוג גדול להצדיק, כי אזי הצדיק מוריד שייכל להושיע את זה. וזה עקר תענוג ונשעושי הצדיק יותר מכל תענוגי עולם הבא שיש לו. כשהוא עושה טובה נצחית לאיש הישראלי שירד למקום שירד. כי זה עקר עבודתו בחייו ולאחר הסתלקותו. [חז"מ-ב', מתנה ה', כ"א]

ועל-פן צריכין לנסע לצדיקי אמת על ראש השנה, כי הצדיקים הגדולים האמתיים במעלה הם ממשיכים תמיד חנם בעת פשיטתם וגבה הם מחיין כל הפשוטים שבעולם, וזה אנו צריכים בראש השנה, כי הכל צריכין לשוב בתשובה בראש השנה. [אר"ח-א', בית הכנסת ה', ט"ז]

נצור לשון הלבנות לשון הרע

אסור לדבר לשון הרע על כל אחד מישראל בין איש בין אשה בין קרוב ובין רחוק. אפילו אם המדבר משער שאותו אדם שעליו הוא מדבר אינו מקפיד על מה שאומר עליו מחמת אהבת הקורבה שביניהם כגון בן או בת שאינם מקפידים על מה שההורים אומרים עליהם או מחמת ענוה יתירה, מכל מקום יש בזה איסור לשון הרע שבין אדם למקום, שאין הקב"ה רוצה שידברו בגנות בניו. נכשלים בזה לפעמים שהבעל מדבר רעות על אשתו ומשפחתה או האשה על בעלה ומשפחתו ואפילו אם כוונתם רק לבדיחה, יש בזה איסור לשון הרע.

(קיצור הל' לשון הרע פ"ד סעיף א)

רק תאמר בלב שלם ברוך שחיינו וקיימנו והניענו לימן תזה לזכות להנהיג יחד עם אנשי אמת אנשים פשרים להתקבץ על ציון הקדוש של הצדיק הקדוש שהבטיח לעזר לכל מי שיבוא אליו בפרט בערב ראש השנה ולחמנות יחד בראש השנה אצלנו: על"ת שסב

שמע ישראל [ד']

מחמת ריחוקו מהשי"ת, א"א להתייחד עם ה', כי צריך להתקשט ולבוא לפניו בפנים מאירות בשביל לעורר חשק למעלה ליחוד. ולכן כמו שצריך לחשוב ממסירות נפש בשביל לעורר יחוד, כך גם צריך למסור נפש לעורר במחשבתו את הנקודות טובות שלו שעל ידם הוא מחובר לה'. וככל שמעורר עצמו לזכור ההכרה בהתפארות שה' מתפאר בו בכל נקודה טובה שעשה, כך באמת יזכה להתייחד עם ה' ולומר ה' אלוקינו ה' אחד, היינו שהוא אחד עם ה' מחמת הטוב שלו, (ליקו"ה השכה"ב א' - ט').

עוד זאת מברר רבי נתן (ליקו"ה קריאת שמע שחרית ה' אות י"ג) כוונה נוראה לקריאת שמע: ה' אלוקינו שהוא החיות המלוש בתוכינו הוא באמת אחד עם ה' בעצמו. כי באמת נשמת האדם היא חלק אלוך ממעל, אלא לפני שמתעורר האדם מלמטה להמליך את ה', נדמה לו שהוא מופרד מאחדותו יתברך, אך כאשר התעורר מלמטה להמליך את ה', הוא בעצם מעורר את אור נשמתו שהיא חלק אלוך ממעל השוכנת בקרבו ומאחדת עם הבורא באתערותא דלעילא.

ונמצא שהכוונה בקריאת שמע הוא לא להמשיך אליו מלמעלה את אור ה', אלא פשוט לאחד את כל כוחותיו הקיימים בו כבר, ולדעת שכל הרצונות שלו שמתעורר מלמטה לה', הוא באמת ה' שמעורר אותו, כי כל הרצונות הם אחדות אחד עמו.

במאמרים קודמים בארנו, כוונת 'שמע ישראל' - להכין הלב בכל יום לשמוע אמונה חדשה, ולהאירה בתוך מה שנעשה מאיתנו. ועתה נבאר קצת מכוונת ה' אלוקינו ה' אחד. [א] כאשר שכח מהנהגת ה', יש לכוון בפשטות: ה' אלוקינו ה' אחד - אלוקים הוא שם קדוש המורה על כח הטבע שאיתו השי"ת מנהיג העולם, עד שנדמה כאילו יש כח עצמי בטבע. וזהו ה' אלוקינו ה' אחד - שגם הטבע מנהיגו השי"ת, (ליקו"ה ברכה"ש ה' - נ"ה).

[ב] פעמים שזוכר את ה', אלא שיש לו קושיות על הנהגתו שמנהיג העולם במידת הדין ויסורים ח"ו, ואז יש לכוון, שגם שם 'אלוקים' המורה על מידת הדין הוא 'אחד' עם מידת הרחמים של ה', (ליקו"ה ש"ן, וקרי"ש א').

[ג] והנה, כשמייד מחשבתו שאין עוד מלבדו, בזה מייד השכינה עם הקב"ה. כי כל איש ישראל הוא חלק מהשכינה, וכשמתעורר לייד מחשבתו שאין עוד מלבדו, בזה מקשר חלקו עם השכינה ועולה עמה יחד להתייחד עם הקב"ה. אלא שבשביל לכלול עצמו ביחוד, צריך לעורר השתוקקות מלמטה להשי"ת ולהתקשט לפניו. והעלאת ההשתוקקות [העלאת מ"ן] נעשית על ידי מסירות נפש שמוכן לקפוץ לאש למען כבוד שמו יתברך.

[ג] והנה, כשחושב מחלישות הדעת

הליכות

שיחות ומנהגים

הקיבוץ הקדוש

וכבר יש רבים מאנ"ש אשר כמעט שלא הכירו ולא ידעו ולא ראו גם שום אחד מתלמידי הקדושים זכרונם לברכה, ואף על פי כן בוער בלבם עסקיו וענייניו של רבנו הקדוש זכרונם לברכה פאש ויקרית ממש ושונים בצמא את כל דבריו ודברי תלמידי הקדושים זכרונם לברכה והם עליהם ממש פמים קרים על נפש עיפה ועובדים את ה' באמת בכל לבם ובכל נפשם והכל בלב קדושת ההתנוצצות הארת הדעת הקדוש ששואר בעולם מרבנו הקדוש זכרונם לברכה על ידי חביריו ותלמידי הקדושים ועקר יסוד קיים כל הענין זה הנ"ל הכל הוא על ידי הענין הקדוש של ההתקבצות וההתאספות יחד של כל אנ"ש על ראש השנה וגם פפי אשר נתבאר למעלה שרצון רבנו זכרונם לברכה היה שגם אחר הסתלקותו זכרונם לברכה יהיו כל אנ"ש באגודה אחת וקשר אחד. (שם סימן סא). (שיח שרפי קדוש - חלק א' רח)

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על לקוטי מוהר"ן ח"ב סי' ח' שיעור ו'
ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

תפילה ממקום של רחמי ה'

[ב] אך לבוא לזה, לבחינת קול ה'... הוא על ידי תפלה. כי עקר התפלה היא רחמים ותחנונים (כמבאר בפרק ב' דאבות), ועקר הרחמים תלוי בדעת, כמו שכתוב (ישעיה י"א): "לא ירעו ולא ישפיתו בכל הר קדשי, כי מלאה הארץ דעה את ה' פנים לים מכסים". כי לעתיד יגדל הדעת, ואז לא יהיה שום חזק ואכזריות, כי תפשט הרחמנות על ידי הדעת, כי עקר הרחמים תלוי בדעת.

הדרך להמשיך על עצמו את מדות הרחמים האלו, שהם הקול המשקה את הנשמה, הוא על ידי תפילה. וטעם הדבר, כי הנה נתבאר שיעקר היציאה מחושך לאור תלוי שיאיר בו הקול שממשיך הצדיק משרי מדות הרחמים, אבל צורת האדם היא שהוא שקוע בתוך הקטנות, זה בקטנות של כעס, זה בקטנות של חסרון אמונה, זה בקטנות של תאוות, וזה בכלם יחד. ודבר זה גורם שאין רחמים אלו יכולים להאיר בו.

ועל כן העצה לזה הוא התפילה, כי הנה אמרו חז"ל (אבות פ"ב מ"ג) שיעקר התפילה היא כשהיא נאמרת בדרך של רחמים ותחנונים, וסוד הענין מבואר בזוה"ק שיעקר התפילה היא כשהאדם מתפלל להשי"ת מתוך קרבת ה', מנותק ונפרד מכל גשמיות העולם ומשיבותיו, וקורא אליו באמת ובכל שלם בלי פניות ותולדותיהם.

אבל כשהאדם מונח בגשמיות ובאחיות הקליפות אין שם מקום תפילה [כמו שאמר משה רבינו לפרעה 'צאיתי את העיר אפרוש כפי', כי אין מצרים מקום תפילה]. ואם נמשך שם שפע אינו נמשך כראוי אלא נתון לאחיות הקליפות השוררות שם. כי עיקר הרחמים תלוי בדעת, ואם דעתו מונחת בקטנות ובחסרון אמונה מלאהמין ברחמי ה' אינו יכול להמשיך ישועה [וביתר עומק יתבאר שהדעת הוא חיבור העולם הזה ורחמי ה', שמחבר את הצרות להשי"ת ולרחמיו המרובים].

מאחר שלמעשה האדם מונח בעולם הזה ובגשמיותו, לכן סדרו אנשי כנסת הגדולה סדר תפילה, לעלות מהגשמיות מדרגה אחר מדרגה, לסלק את הקליפות באמירת הקרבנות להעלות את העולמות ואת נשמתו מדרגה אחר מדרגה עד שהוא נכלל בהשי"ת בעולם האצילות בתפילת העמידה, במקום עליון אשר שם נאמר לא יגורר רע, ושם מתקבלת התפילה כראוי כאדם העומד בהיכל המלך ומדבר עמו, וכן השפע נמשך בלי אחיות הקליפות כי בעולם זה אין אחיות הקליפות והאדם סילק את אחיותם מכל העולמות, וכמו שנתבאר.

וכך הוא בכל עת שהאדם מתפלל כראוי, ויוצא ממקומו שהוא מונח שם בגשמיות ובקטנות, הוא ממשיך רחמים ושפע. כגון, כשהאדם באיזה צרה ודוחק, והוא מתחזק להסיח דעתו מצרה זו ושופך את לבו באמירת תהלים בבונה או התבודדות, הוא יוצא ממקום הקטנות והדחק למחשבות של אמונה ורחמי השי"ת, מחבר את נפשו למזמורי דוד המלך שאמרם מתוך אמונה וביטחון בהשי"ת, וכך מתעלה למקום של רחמים וממשיך שפע ישועה.

להמשיך את השפע בדרך של רחמנות

ולפעמים, כשהספרא אחר יונקת מן הרחמנות, אזי הם ממשיכין לעצמן הרחמנות, ואזי נתמעט הרחמנות אצלנו. ואפילו מעט הרחמנות שנשאיר הוא בבחינת אכזריות, כי על ידי שהם יונקים מן הרחמנות, נתקלקל הרחמנות ונעשה אכזריות, כי רחמי רשעים אכזרי (משלי י"ב). ועל כן גם מעט הרחמנות הנשאיר אצלנו הוא בבחינת אכזריות, כי נתקלקל על ידי שהם יונקים מן הרחמנות, הם ושלום, כנ"ל.

וזה בחינת (איכה ד'): "גם תגים תלצי שד" זה בחינת רחמנות דספרא אחר, בחינת: "כשד משד" (ישעיה י"ג): כי שדי הוא בחינת רחמנות דקדושה, בבחינת (בראשית מ"ג): "ואל שדי יהוה לכם רחמים", שהוא בחינת תפלה, שהוא שדוד המערכות. ועל ידי שד משד, בחינת הרחמנות דספרא

מדוע טרח אליהו הנביא

נטל העני את המטבע ושאל את העשיר: "להיכן נוסעים אתם?" "נוסע אני לליז'ענסק, אל הרבי ר' אלימלך, עם בני החולה היושב עמי פה, אולי איוושע על ידי הצדיק ובני יתרפא".

לפליאתו, השיב ההלך העני: "בנך בריא. כבר נושעת. לדעתי אין צורך שתיסעו אל הרבי ואתם יכולים לשוב לביתכם. הרי עיניך רואות שבנך מיושב בדעתו".

"יתכן שהאמת עמך" השיב האב, "אולם לאחר כל ההוצאות שהוצאתי והטרחת שטרחתי בנסיעה הארוכה הזו, כשאנחנו כבר קרובים כל כך לליז'ענסק, היתכן שלא אראה את פני הקודש?!" "נכונים דברים" ענה ההלך, "אולם מזהיר אני אתכם שלא להרבות בדברים עם הצדיק, כי מבוקשכם כבר התמלא". סיים העני דבריו ונעלם מעיניהם.

העשיר נוכח לדאות כי אכן בנו חזר לאיתנו, כבר אינו מדבר שום דברי שיגעון ויושב שקט ונינוח כאחד האדם, ולבו התמלא שמחה.

בהגיעם לליז'ענסק, שכר לו חדר באכסניה, הכין קוויטל עם שנים-עשר אדומים (מטבעות זהב) ושם פעמיו אל רבי אלימלך. היו אלו ימי אלו. בבואו אל מעונו של הרבי, הוגד לו כי בימים אלו הרבי מסוגר בחדרו עד יום כיפור ואינו מקבל פתקאות, כי אם לעניינים דחופים בלבד. האב הפציר בגבאי שיתן לו להיכנס אל הרבי ולדבר עמו לפחות דיבורים ספורים, כיון שטרח ובהמרה לנכח הפצרותי, בצירוף שכר-טרח, נעתר הגבאי, נכנס אל הקודש פנימה וביקש מהרבי לקבל את פני האיש. רבי אלימלך נתן את הסכמתו והעשיר נכנס עם בנו, כשהוא נושא לרבי שלום ומניח לפניו קוויטל בצירוף שנים-עשר האדומים. הפטיר רבי אלימלך בקול, בינו לבין עצמו: "איי, איי, לאליהו זכור לטוב נותנים טאלער אחד, ולאלימלך אדומים זהב..." הוא ברך את העשיר ופטרו לשלום.

בשמעו זאת, נבהל האב והשתומם, לפתע הבין כי העני שפגשו בדרך לא היה אלא אליהו הנביא מבשר טוב.

הפטיר הרה"ק רבי ישראל אברהם מטשארני-אוסטרא בסיימו את הסיפור: הנה דודי הרה"ק רבי אלימלך, כדי שלא להטרידו ולהפריעו מעבודת הבורא, שלחו משמים והטריחו את אליהו הנביא, ואין לא אבוס ולא אכלם מזה, ומתי יגיעו מעשיי למעשי דודי הקדוש ולמעשה אבותיי?!"

(ע"פ: 'האוצר מסיפורי צדיקים' וורשה תרצ"ז, בשם החסיד הישיש רבי בער ליפליס זצ"ל ששמע את הסיפור מפי הרה"ק רבי ישראל אברהם מטשארני-אוסטרא ז"ע)

פעם אחת שבת החסיד רבי בער ליפליס אצל הרה"ק רבי ישראל אברהם מזל מטשארני-אוסטרא, בנו של הרבי ר' זושא מאניפול. הוא שמע אותו מתאנח על קיצורו בעבודת ה', "למה לא אהיה כמו דודי, אחי אבי, הרבי ר' אלימלך?" פתח רבי ישראל אברהם וסיפר: "מנהגו בקודש של דודי היה, שמתחילת חודש אלול היה מסתגר ומתבודד בחדרו ועוסק בעבודת ה' עד יום כיפור, והזהיר מאוד שלא להטרידו בשום דבר, מלבד לעניינים דחופים מאוד או ענייני פיקוח נפשות,



התבודד בכל חודש אלול.

ציון הרה"ק מליז'ענסק זי"ע

שאז הסכים לקבל קוויטל (פתקה). כל החסידים שנהגו לנסוע אליו ידוע על מנהגו ונהגו שלא להפריעו בימי אלו, אם לא לדברים נחוצים ביותר. "פעם אידע מעשה. בעיר רחוקה מאוד מליז'ענסק, מקום מגוריו של דודי רבי אלימלך, התגורר עשיר נכבד אשר לו בן, אברך משי כללי המעלות, שלא עליו יצא מדעתו. אביו לא ידע את נפשו מצער, בהחיל אליו את טובי הרופאים ואף ניסה סגולות ולחשים, אך מאומה לא הועיל. הבן נותר בשיגעונו, למגינת לב אביו.

"בלית ברירה, שכר אביו אדם שישעה ליד בנו כל העת וישמור עליו, כיון שהרבה לדבר דברי שיגעון ולהזיק לסביבתו.

"באחד הימים הגיע לאוזני העשיר שמעו של הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק, אשר בכוחו לפעול ישועות ומופתים בקרב הארץ. הוא לא חשב פעמיים, שכר עגלה ועגלון, נטל עמו את בנו יחד עם השומר שלו, ויצא לדרך הארוכה לליז'ענסק.

כאשר הלכו והתקרבו לליז'ענסק, והנה צועד לקראתם הלך עני: "אבא" פנה האברך החולה אל אביו, "תן נדבה לאדם זה". האב התרגש למשמע הדברים. הוא הורגל כל העת לאחרונה לשמוע מבנו רק דברי הבל, והנה, מדבר הוא דברי טעם של צדקה וחסד. מגודל שמחתו שלה מכיסו מטבע של 'טאלער' אחד (מטבע כסף שערכו 8 זהובים). לא מדובר היה במטבע יקרה במיוחד עבור עשיר כמותו, אך בהחלט נתינה הגונה.

לעידוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

לחידודא

תשובה לחידה הקודמת:

"וה' יעזור לי בחסדו ליסע למקום שאסע" על מה נאמר? על הנסיעה לציון רביה"ק באומן, ובפרט בראש השנה. ראה ציטוט מלא במדור 'החיזוק השבועי' בגליון זה. ע"ש

הזכרה: נחמן גודלהירש בני ברק
זכה בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור טיסה לאומן.

איזה דעת "מצווה גדולה לידע ולהודיע ולהתוודע, והוא עיקר חיות האדם וכל העולמות כולם"? נט"ג



איין בלעטל

אור העצה מה' לימוד היומי
בספ"ה ק' ליקוטי מוה"ר' ובספ"ה ק' ליקוטי הלכות

שבת קודש

ליקוטי מוה"ר"ן - לו.
צריך לדעת שהשכינה עצמה צוחת ומייללת על האדם שנפל לחשוב שיש משהו בממון, ושוכח שהכל ממנו יתברך. וידיעה זו בעצמה נותנת כח לאדם לטהר מחשבות מהממון.

ליקוטי הלכות - דף ר"ב
הצדיקים מגלים תורה בסעודה שלישית ומוכיחים את ישראל בתוכחה ראויה, כי אז הוא זמן מלחמתם נגד הסט"א, להוציא מח האדם מפיו, ובכח זה יוכל להחזיק בימות החול לבל יתבלבל מהסט"א.

יום ראשון

ליקוטי מוה"ר"ן - דף לו:
בכל פעם שיוצא מביתו לעסקי פרנסתו ינשק המזוזה ויחד לרגע מחשבתו שה' הוא מוליך אותו וצריך רק לסייעתא ממנו, והוא סגולה להנצל מההסתכלות על הממון כחשוב בפני עצמו, כי יש כח במזוזה להוציא את האדם מתאוות ממון.

ליקוטי הלכות - דף רכ"א
בימות החול העבודה היא רק כדוגמת 'שומרי הסף' לשמור לבל יתקלקל המחשבה. ובשבת העבודה היא כדוגמת 'רואי פני המלך', שאפשר להשיג במחשבתו בחינה של רוח נבואה והשגת ה'.

יום שני

ליקוטי מוה"ר"ן - דף לו.
טבע המח שבאשר מתחיל להאיר בו איזה אור והבנה, שרוצה לרוץ ולהשיג להבין את הכל, אך בענין השגת ה' עיקר ההשגה הוא לדעת לעצור וליישב את השכל ולדעת שבאמת ה' גדול כל כך שאי אפשר להשיגו. והשגה זו בעצמה היא עיקר ההשגה בדביקות ה'.

ליקוטי הלכות - דף רכ"ב
תכלית לימוד התורה הוא לחזק הכח במוחו לדעת בבירור את מציאות הבורא יתברך, כמו נביא שהתברר לו בבירור מציאות הבורא.

יום שלישי

ליקוטי מוה"ר"ן - דף לו:
שלמות השגת המח הוא לבנות משקל נכון בדעתו לדעת מצד אחד לרוץ להשיג ולהחכים בסוד כל דבר, ויחד עם זאת לעצור תמיד המח

וליישבו בדיעה שאי אפשר להשיג הכל.

ליקוטי הלכות - דף רכ"ג
לפעמים יש ירידות לאדם בשביל לעוררו להתחדשות, אלא שהכח להתחדש הוא על ידי התורה, ועל כן צריך להשתדל שלא יעבור זמן הרבה בלי תורה, כדי שאכן יוכל להתחדש.

יום רביעי

ליקוטי מוה"ר"ן - דף לח.
לפני כל עליית מדרגה בהכרח שיעבור האדם בלבולים ונסיונות, והעצה להתגבר עליהם הוא לעורר כח הדמיון בגדולת ה', וזה על ידי הכוונה בפסוקי דמרה, וכן על ידי שישמח עצמו שזכה להתקרב לצדיקי אמת שמקריבים אותו לה'.

ליקוטי הלכות - דף רכ"ד
עיקר העצה להחזיק תמיד בהש"ת הוא ע"י שיקשר עצמו אל תחילת הבריאה שאז האיר שם אה"ה - אנא זמין למהווי, ובכח זה מתעורר ברצונו, ומתוך כך יכול להמשיך ולהתחדש עד שיכלל בשם הו"ה.

יום חמישי

ליקוטי מוה"ר"ן - דף לח:
אל ייבהל בראותו מתגברים עליו בלבולים ודמיונות, כי הדמיון הגדול ביותר שמפיל את האדם הוא הבהלה הזו בעצמו שנדמה לו שנפל ממדרגתו, ואדרבא הוא הסימן שמתעלה למדרגה חדשה, כאשר מתגברים עליו דמיונות חדשים.

ליקוטי הלכות - דף רכ"ה
הניגון שיתעורר לעתיד לבוא שיגלה שם הו"ה, נעשה על ידי ריבוי ההתחלות שכל אחד מתחדש בגלות.

יום שישי

ליקוטי מוה"ר"ן - דף לט.
כפי כמה שזוכה לעסוק בתורת הצדיקים המגלים תורה ועצות להאיר הרחמים של ה', כך זוכה לזכר קול רינתו ושירתו, לשבח את ה' מתוך דביקות בה'.

ליקוטי הלכות - דף רכ"ו
הצדיקים כל אחד בחלקו המשיכו חלק מאור הגאולה על ידי הבירור שביירו עוד בירור של אמונה, והבירור הזה נמצא כל צדיק בספריו הקדושים.

מושגים בתורה ח' תניינא

תשרי - תשורי

מכח המתקת הדין שבראש השנה, ומכח תקיעות שופר שמביא התגלות כבוד ה', התעוררות המוחין, שיבור וביטול הרע וחיפוש האמונה, ומתגלה התנוצצות השיר פשוט כפול משולש מרובע, מכל זה מתגלה מהות ראש השנה שנברא העולם וזוכין בו ועל ידו למהות ההשגחה והידוש העולם, שהוא נקודת הראשית ונקודת החידוש של כל מעשי בראשית בבחינת ודרגות הקדושה שבארץ ישראל. ובזה מתגלה יותר ויותר כל פרט ופרט שבתקון השיר, כי כל דרגא ותקון שנפעל, בהתגלות הראשית והשיר הרי הוא מתעלה ביותר ומתגלה עוצם הנפלאות שבו, ומתחיל התיקון מחדש, נחית וסליק, וכמה מהויות של קדושה ודרגות זה למעלה מזו, כמו שתוקעין וחוזרים ותוקעין, להשמיע השיר נעוץ סופו בתחלתו.

אחרא, בחינת: גם תנים חלצו שד על ידי זה: בת עמי לאכזר, פי על ידי זה שהם יונקים מן הרחמנות, על ידי זה גם מעט הרחמנות הנשאר אצלנו נפגם ונעשה אכזריות כנ"ל.

מציאות העולם הוא שפע החסד, שרחמי השי"ת יורדים לעולם ומרחמים על הבריא, לתת לה חיים, חיות ומזון וכל ההשפעות שבעולם. והשפע זה יורד ונמשך לעולם דרך שם שד"י שבכל מדרגה [הוא חסד], וכאשר מתגלה ומתעורר שם זה כראוי נמשך בעולם השפע בדרך של רחמנות, כמו שפרשו חז"ל שם זה, שיש די באלוקותי לכל בריה'.

ועל המשכה זו בדרך יעקב אבינו את בניו כשירדו אל יוסף אחר שנעלם מהם שנים ארוכות כל כך, וכעת ירדו להביא לו את בנימין: 'אָל שְׂדֵי יִתֵּן לָכֶם רֶחֱמִים לִפְנֵי הָאֵשׁ, וְדַרְשׁוּ זוֹהַר' (זוה"ח חוקת פג): שהוא המשכת הרחמים מהאבות הק' על ידי יוסף הצדיק. כי כשמחזירים אל הצדיק מתעורר שם זה להמשיך בעולם שפע ברכה ורחמים [ועומק הענין כי יוסף הוא כח הצדיק הנעלם, אבל בנימין הוא כח הצדיק היורד בישראל ומעורר אותם להשי"ת, הנקרא 'צדיק תחתון', כמו שיתבאר במקום אחר, ועי"ז נמשכים הרחמים].

ואור הרחמים המתגלה על ידי הצדיקים 'הוא בחינת תפילה שהוא שידוד המערכות', שהוא תפילה מתוך אמונה שלמה ברחמי השי"ת, ואין האדם מונח במערכות הטבע כלל, אלא שיבר אותם לגמרי. ועל ידי זה מבטל את הדינים מעליו.

אבל כאשר מתגברים עוונות ישראל ויורדים העולמות לקטנות והעדר הרחמים מסתלק משם זה אות י', ונהפך המשכת השפע לשד"ר חל"ל. ועל ידי זה 'מעט הרחמנות הנשאר אצלנו הוא בבחינת אכזריות', ומבאר בליקוטי הלכות (הל' זוה"מ ד, א ועוד) שעל ידי זה מתעוררות באדם מחשבות שנדמה כאילו הם רחמים והמשכת השפע, כאילו רחמי השי"ת והמשכת שפעו תלויים ברדיפה אחר הפרנסה, או שיתן לו פלוני את לחמו, כך הוא מרחם על העולם הזה' שלו שלא יחסר לו כלום, עובד יומם ולילה בלי אמונה ודעת, ועל אחת כמה וכמה כשנופל לחובות וגזל רח"ל.

וכך הוא בענין האכילה, אם זוכה האדם נמשכת אכילתו ברחמי השי"ת, אבל אם אינו זוכה נמשכת האכילה בדרך של אכזריות המתלבשת ברחמנות, כאילו הוא מרחם על עצמו, ובאמת הוא מתאכזר לנפשו והכל מחמת קטנות הדעת שאינו זוכה להמשיך את חיותו משם שד"י - שיש די באלוקותי לכל בריה'. וכן בעניני קדושת הברית, וכל חיי האדם כולם נסובים על דרך זו. לשד"ר או לשד"י.

ואת שורש אכזריות זו מודיע הכתוב 'גם תנים חלצו שד היניקו גירי' פת עמי לאכזר', כלומר, התנין הוא אכזר בטבעו, וכשרואה את בנו בא מרחוק רעב חולץ שדיו מתוך נרתיקם להניקו (רש"י שם), שעל ידי רחמנות זו הוא מגדל עוד ועוד את בנו התנין הרוצח. ובדרך זו נמשכת האכזריות על נשמות ישראל, שתחת אשר ירחמו על נשמתם להאכילה תורה ותפילה, להמשיך לה פרנסה מהשי"ת בדרך של משא ומתן באמונה שלמה, וגם בעת שצריך לגשת לאכילה וכד' יהיה זה בקדושה - כשמחזקת אכזריות זו הוא מרחם על עצמו לחפש את פרנסתו בדרך הנפרדת מהשי"ת, למלא את בטנו בדרך של ריחוק והתרחקות מהשי"ת.

ועיקר צרת הנפש היא שעל ידי זה גם מעט השכל והחיבור שיכול האדם להתחבר לתפילה - גם הוא נעשה אכזריות, שאינו מתדבק להשי"ת בדרך של רחמים, לזכור שהשי"ת הוא אב הרחמים הרוצה בתשובה וימינו פשוטה לקבל שבים, אלא מוכיח את עצמו בדרך של כעס ודין, שעת החשבון הנפש נעשית בדרך של הרגשת ריחוק ובלי לראות את רחמי השי"ת.

נלכה ונחדש המלוכה

האל"ף. והבזיונות שמהם אנו סובלים, הם ה' שבתוך האל"ף. ועל ידי זה זוכים לכבוד אלוהי, שהוא בחינת הנקודה העליונה של האל"ף.

כבוד אלוהי זה הוא כבוד עליון ביותר שעליו נאמר כבוד אלקים הסתר דבר, על כבוד זה אמרו בזה"ק לית כבוד בלא כ' היינו כתר, שאי אפשר לבוא לכבוד זה אלא ע"י המתנה (שכן כתר הוא לשון המתנה כמש"כ כתר לי זעיר ואחורין), והמתנה זו היא עיקר הבזיון, שכן הוא מנה להכנס בשערי עבודת ה', מנסה להתקדש ולהיטהר ונדמה לו שלא עולה בידו כלום, כיכול אין השי"ת חפץ בתשובה.

המתנה זו היא דרך התשובה ורק על ידי יכול האדם להטהר ולחזור לדרגת אדם, כמו שאמרו חז"ל (יומא לח): 'בא לטהר מסייעין אותו, משל לאדם שהיה מוכר נפט ואפרסמון, בא למדוד נפט אומר לו מדוד אתה לעצמך, בא למדוד אפרסמון אומר לו המתן לי עד שאמדוד עמך כדי שנתבסס אני ואתה', הרי שדרך התשובה וההיטהרות היא ע"י שממתין, כדי שמהמתנה זו יתבשר הוא והשי"ת כביכול.

נמצא, שעל ידי השתיקה והדמיון על הבזיונות, מתקנים את תמונת האל"ף, ואז נעשה 'אדם'. ולכן "אדם" הוא אותיות "אלף דם", כי על ידי שהאדם מקיים "דם" לה' והתחולל לו, שסובל את הבזיונות ושפיות דמים של כל המעברים וההרפתקאות, ואינו בורח מהשם יתברך, רק תמיד מחפש ומוצא אותו - הן בעליה והן בירידה - על ידי זה זוכה לתשובה, ותשובה על תשובה, עד שזוכה להיות בבחינת "אדם" היושב על הכיסא.

ברוך ה' זכינו ונכנסנו לחודש אלול, חודש אותו נתן לנו השי"ת במתנה כדי לתקן את העבר, את כל מה שפגמנו בשנה זו, כמו שדרשו בזה"ק (זהר חדש כי תצא צו): על הפסוק 'ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים'.

אבל אם האדם יתבונן במהות החטא בפגם הנורא שפוגם בנשמתו בכל מעשה שנעשה נגד רצונו ית' ח"ו הרי תאחזנו רעד וחלחלה, שהרי בכך הפך מאדם לחיה, מתכלית הבריאה לחיה בדמות אדם, כמו שדרשו חז"ל (שבת קנא): עה"פ נמשל כבהמות נדמו.

וכמו שמבאר בלק"מ (ח"ב סי' ז) כי תכלית האדם היא הדעת וכיון שעובר עבירה מסתלקות ממנו הדעת כמו שאמרו חז"ל 'אין אדם עובר עבירה א"כ נכנסה בו רוח שטות' ומי שאין לו דעת אינו מן היישוב, ואינו מכונה בשם אדם כלל, רק הוא בחי' חיה בדמות אדם.

וזה שכתב בזה"ק לית אדם בלא א', ובאר רבינו במאמר קרא את יהושע (לקו"מ סי' ו) שאי אפשר לחזור לתואר אדם בלא ענין הא', שענינו ישמע בזיון ידום וישתוק, כי הנה, האות אל"ף מורכבת משלושה חלקים; הנקודה העליונה של האל"ף, הנקודה התחתונה של האל"ף, והקו שמחבר בין שני הנקודות. ורק כשאנו משלימים את כל אלו הג' חלקים של האות אל"ף, אז אנו זוכים להיות "אדם" אמיתי.

וכיצד אנו מתקנים בעבודתנו את שלשת חלקי האל"ף, על ידי שאנו שותקים ודוממים על הבזיונות. כי השתיקה והדמיון, היא הנקודה התחתונה של

עומק הפרשה

ביכוריה של שנת תשפ"ו

ראשית ביכורי אדמתך...

'בזכות שלשה דברים נברא העולם... בזכות ביכורים' (בראשית רבה א, ד).

עומק הענין מבואר בדברי רבי נתן, שהלא העולם נברא בשביל תכלית ומטרה - שניבא אותו לתקונו בשלום, מלאכה זו היא קשה עד מאוד, בלתי אפשרי לתקן את העולם בשלמות, היצר הרע אורב לאדם מכל כיוון ומפילו שוב ושוב לפי שחת, ואם כן לכאורה העולם אינו יכול לבוא לתקונו.

אך כאן מגיע כח נורא שטבע השי"ת בבריאה והוא כח ההתחדשות, יש כח פלאי שמוחק את כל העבר ומתחיל את הכל מחדש, והוא כח ההתחדשות, כשמתעורר כח יכול האדם להתנער מעפרו בשיאה של ירידה ונפילה, לשכוח מכל העבר ולהתחבר כעת להשי"ת כאילו לא אירע דבר מעולם.

כמובן שלאחר מכן עליו להתוודות על העבר ולשוב בכל חלקי התשובה, אבל באותה שעה עליו לעשות דבר אחד - לזקוף את ראשו ולהתחדש כאילו לא אירע דבר.

כח זה מונח בשורש הבריאה, ומאז ועד עתה - בכל זמן השי"ת מחדש בטובו בכל יום תמיד

מעשה בראשית, מדי רגע משנה השי"ת את כל הבריאה, את כל צבא השמים ואת כל העולמות העליונים (כמובא בעץ חיים א, ה), והכל נמשך מכח זה - כח ההתחדשות. כלומר, כשהאדם מתעורר להתחדש הוא לא מניע את גופו ומחשבתו בלבד, הוא מעורר כח עצום ונפלא והוא כח ההתחדשות, הוא תופס כח פלאי שמונח בבריאה, ומעורר מחדש את נקודת ההתחדשות, את נקודת הבריאה וההתחלה את אותו רגע בו כל העבר היה נקי וזך, ומתחיל כרגע משם ממש.

בזה הוא מנקה את כל אותם מקומות, מנער מהם את החושך ומביא אותם לידי התחדשות, וזיכון. כח זה מונח במצות ביכורים, במצווה זו תופס האדם את נקודת הראשית את הפרי הראשון שגדל על העץ, ומביא אותו לפני השי"ת, ודווקא על אותו פרי מתחיל לספר את כל העבר 'מתחיל בגנות ומסיים בשבח' (פסחים קטז), משחזר מחדש את כל מעשי העבר ומגלה בכולם את חסדי השי"ת שגאל אותו מכל אותם צרות.

לאחר מעשה זה 'ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ה' אלהיך ולביתך אתה והלוי והגר אשר בקרבך'. (ע"פ ליקו"ה תפילין ה, בשר בחלב ד)

היסוד לכל קשר - נאמנות

אחד מיסודות הקשר בין אב לבן, ובין מחנך לתלמידו הוא 'נאמנות'. יש 'התמסרות' ויש 'נאמנות', שני תכונות שלא דווקא הולכים יחדיו. כי אפשר שאחד מתמסר במסירות גדולה מאוד לבנו או תלמידו, אך עדיין אינו 'נאמן' אליו. המשמעות של 'נאמנות' הוא, שאינו עושה שום דבר מאחורי גבו של תלמידו אם זה לא לרצונו ולתועלתו. ה'נאמן' תמיד ישמור על כבוד תלמידו וידבר עליו בלשון נקייה וגם לא יספר סודות תלמידו, גם אם התלמיד לעולם לא יידע מכך.



מידת ה'נאמנות' הוא יסוד החשוב ביותר לשלום בית. קשר אמיתי הוא לא רק במעשה, אלא בעיקר בעומק הלב להישאר נאמן בכל מצב לטובת כבוד אשתו, גם כאשר לעולם לא תדע שסיפר סודותיה או שהלך איזה ליצנות וכו'. הנאמן מתפלל ופועל כל השתדלות שיכול בשביל הצלחתה גם כשהיא לא תדע מכך, וזאת מחמת שבאמת רוצה את טובתה. ועוד זאת, הנאמן יודע לשמור אמונים גם בזמנים של קטנות או כעס ח"ו, וזהו הבטחון שצריך הבעל להעניק לבני ביתו, ההרגשה הבטוחה שהוא נאמן אליה לגמרי גם בענינים שלעולם לא יזכר ההיפך.



ושמא יאמר האדם איך יידעו בני ביתי או תלמידי שאני נאמן אליהם, מה יקרה אם אספר משהו ללא שידעו מכך. והתשובה היא, שבאמת לא תמיד יידעו שנשאר נאמן אליהם, 'נאמנות' הוא דבר המסור ללב - זה בדיוק מידת הנאמנות - להיות 'נאמן' באמת לקרובים אליו גם כשלא יהיה לו תועלת מנאמנותו.

אבל האמת היא, שבני הבית וכן התלמידים יודעים לזהות היטב מי נאמן ומי לא, הם רואים זאת כשהוא מדבר עמם איך הוא שומר על כבוד חבריו בפניהם. מי שלא מזלזל בחבריו בפני בני ביתו, הם יודעים שיכולים לסמוך עליו, ומתקשרים אליו באמת.

בכל פעם שעולה ספק בליבו האם מעשהו עתה עולה בקנה אחד עם ה'נאמנות', יבדוק באופן פשוט, האם היה שמח שיהיה להיפך, שבני ביתו ידברו עליו או יעשו איזה מעשה כזה עליו, גם בלא שהוא יידע מכך.

גם עצה גדולה לקדושת עיניים' הוא 'נאמנות', כי מי שנאמן לבני ביתו, אינו יכול להסתכל במה שאינו שלו. כי 'נאמנות' הוא לא רק במעשה אלא בעיקר במחשבתו, גם במקום שבני ביתו לעולם לא יידעו על מה הרהר במחשבתו. [וכמו שהוא לא היה רוצה שיהיה להיפך ח"ו, ודו"ק].



זהו גם עומק חודש אלול - 'אני לודי ודודי ל'. כי מי שרוכז מידת 'נאמנות' כלפי בני ביתו והקרובים אליו, הוא מתקשר להשי"ת באמת, ונשאר נאמן אליו גם בזמנים של קטנות המוחין, בהם מאבד את שכלו ונעלם הטעם והחיות בעבודת ה', כי מידת ה'נאמנות' שומרת עליו לחשוב מה' ולעשות רצונו איך שיהיה, מחמת 'ראה' להיות נאמן לבורא.

6